

Alat najmoćnijeg analit

Danas moramo znati više, razumjeti više i napraviti više, želimo li napredovati kao osoba, zaposlenik u nekoj tvrtki i član društva u kojem živimo. Kako bismo u tome uspjeti, tehnologija nam mora pomoći – tehnologija mora biti alat za donošenje dobrih odluka

Fran Karlo Strajher, konzultant, Megatrend poslovna rješenja

Prije nekoliko godina svijet računala i tehnologija stupio je u novo doba – kognitivno doba. To je doba koje stavlja naglasak na umjetnu inteligenciju – na mogućnost računala da sama donose odluke, sama uče te na temelju toga stječu iskustva koja će primijeniti u budućnosti. Taj cilj, koji je postavljen davnih dana i prikazivan mnogo puta tijekom desetljeća, u brojnim knjigama i filmovima, danas je ostvaren, i to na nekoliko načina. Jedno od računala koje može samo učiti i samo donositi odluke je i IBM-ovo superračunalo Watson i ostale, na njemu utemeljene tehnologije, primjerice Watson Analytics.

ZNATI VIŠE, UČINITI VIŠE

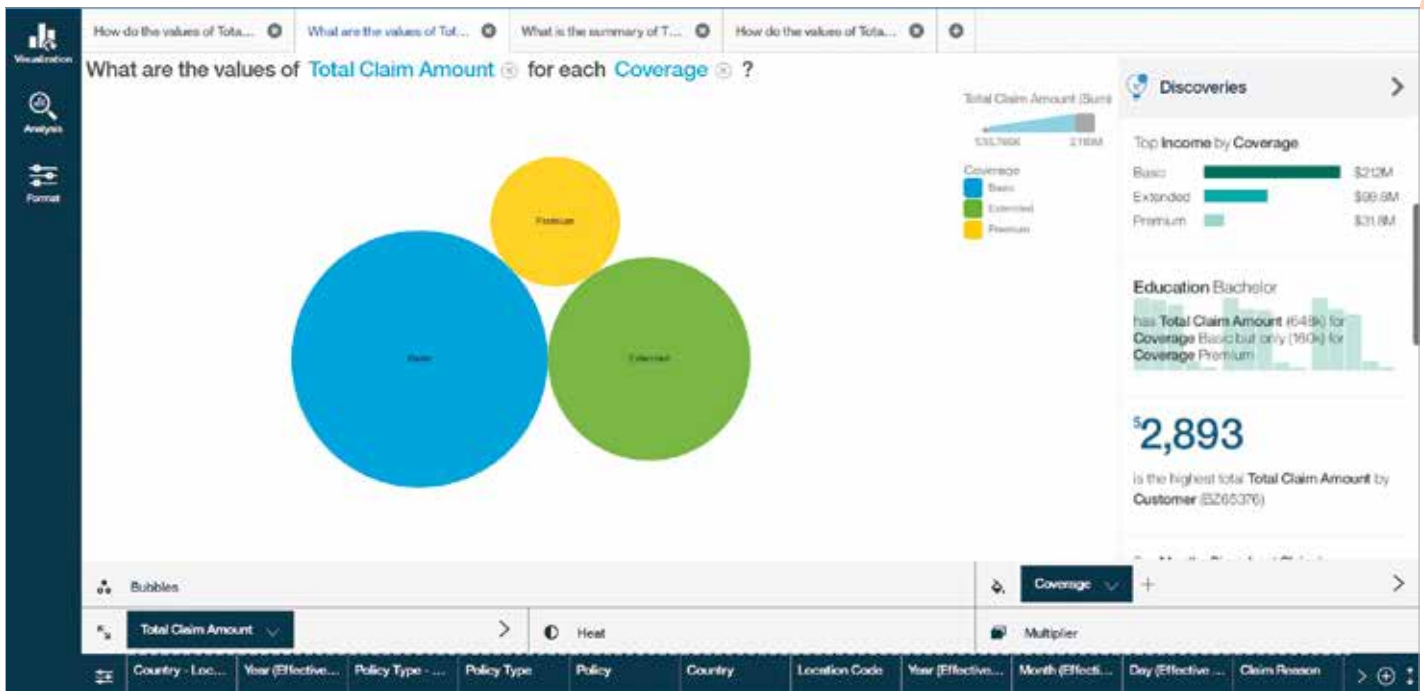
Ljudi su se uvijek oslanjali na neku vrstu tehnologije i na neke izvore informacija o okruženju u kojem žive. Informatička tehnologija tek je najnovija, najviša i do

sada najuzbudljivija faza razvoja alata za obradu informacija. Stoga se od nje mnogo očekuje. Svatko od nas očekuje trenutčan pristup informacijama koje su mu potrebne. Toliko smo uronjeni u svijet informacija da više ne odvajamo privatno od poslovnog. Danas moramo znati više, razumjeti više i napraviti više, želimo li napredovati kao osoba, zaposlenik u nekoj tvrtki i član društva u kojem živimo. Uvijek. 24 sata na dan. Sedam dana u tjednu. Cijelu godinu. Kako bismo u tome uspjeti, tehnologija nam mora pomoći, a ne biti kočnica. Tehnologija mora biti alat koji će nam pomoći u donošenju dobrih odluka. Pogledajmo kako to danas izgleda u po-

slovnom svijetu. Kojim god se poslom bavili, trebaju vam informacije kako biste ga obavili. Podaci koje morate analizirati kako biste došli do uvida na temelju kojih ćete donositi (prema mogućnosti najbolje) odluke. Za analizu vam trebaju alati. Računala. Softver. Kako za analizu golemih količina podataka treba vremena, tu zadaću ste prepuštali svojoj IT službi ili nekom s takvim alatima i vještinama izvan vaše tvrtke. Oni su pripremali izvještaje na temelju parametara koje ste vi postavili. Taj proces često nije intuitivan. Štoviše, težak je to i nezahvalan posao koji često ne daje baš najbolje rješenje. Kako doći do najboljeg rješenja? Najbolje rješenje ostvaruje se kad analiza obuhvati baš sve potrebne podatke, kad rješenje nastaje kao proizvod obrade svih dostupnih podataka. Ta zadaća često nadmašuje sposobnosti običnih smrtnika – često jednostavno nije moguće pohvatati sve poveznice koje se nalaze unutar ogromnih setova podataka u samo jednom poduzeću. Kako biste u tome uspjeti, trebate imati dobar alat. Recimo: Watson Analytics.

EH, MOJ WATSONE...

Rješenje IBM Watson Analytics nudi kompletan set samoposlužnih alata za analitiku. Pomaže u pripremi podataka za analizu. Sam donosi odgovore na moguća pitanja korisnika prije nego što ih se korisnik uopće sjeti pitati, ali i odgovore

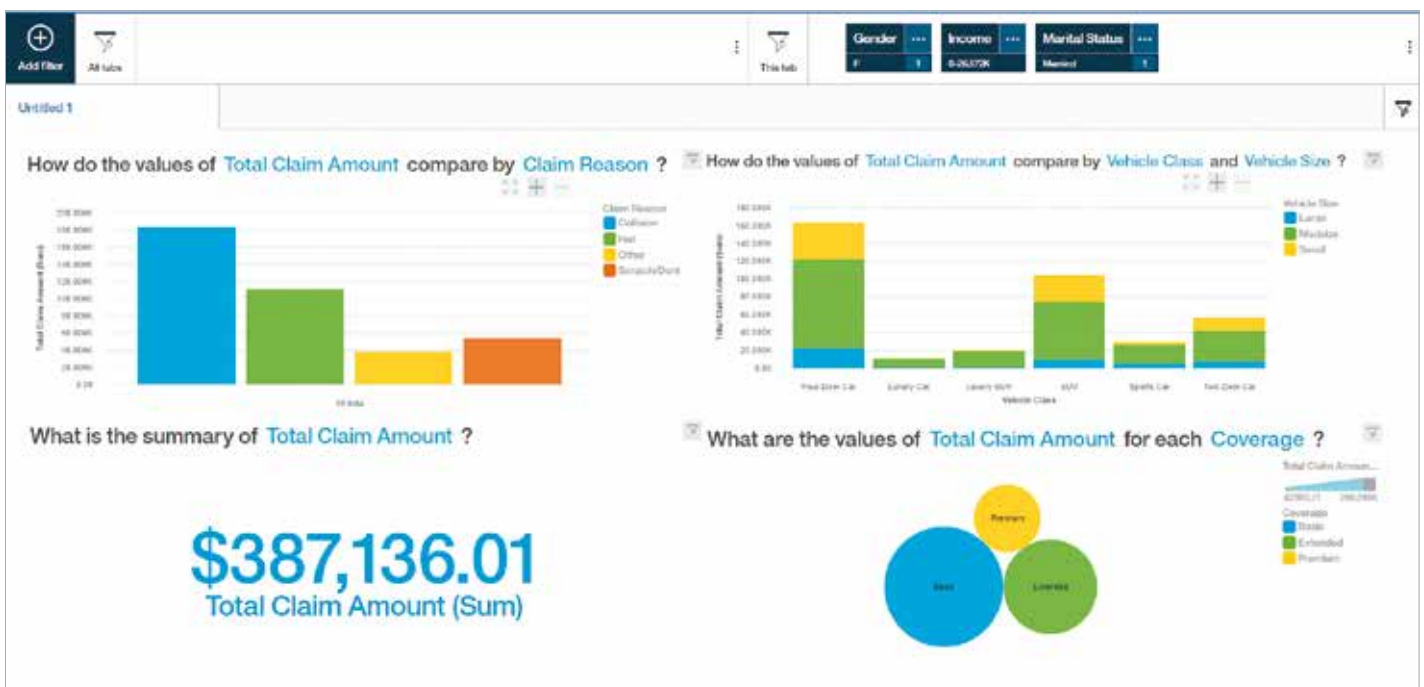
Primjeri analiza koje se mogu obavljati

ičara

na pitanja za koja korisnik nije ni znao da može izvući odgovor. Watson Analytics ubrzava procese koje je potrebno obaviti prije početka analize, i korisniku omo-

gućuje da ne troši vrijeme na pripremu podataka, pronalaženje poveznica i slično. Sada korisnik ima više vremena kako bi se posvetio shvaćanju određenih podataka i poveznica te shvaćanju cijelog poslovanja i čimbenika koji utječu na poslovanje. Watson Analytics radi na principu superračunala Watson. Korisnik postavlja upite na prirodnom jeziku, a Watson

Analytics odgovara vizualnim prikazima i prijedlozima što napraviti sljedeće. A što je bolje nego kada ti tijekom teškog zadatka najbolji prijatelj može postati računalni program, kao što je i Iron Manu to u mnogo slučajeva bio njegov Jarvis? Takav alat pruža mogućnost prijeko potrebne analize za krajnjeg korisnika - korisnika koji nema iskustva u radu s anali-

Dashboard gdje se na kraju izbacuju analize koje izradimo (te se dashboard filtrira, i kako se on filtrira, tako se mijenjaju rezultati analiza)

Year (Effective...)	Month (Effecti...	Day (Effective ...)	Policy Type	Policy	Country	Location Code	Claim Reason	Coverage	Customer	Education	Effective To D...
2011	February	15	Personal Auto	Personal L2	US	Suburban	Other	Basic	RIL54588	College	2011-02-15
2011	January	29	Personal Auto	Personal L2	US	Urban	Collision	Basic	UN26500	High School ...	2011-01-29
2011	February	25	Personal Auto	Personal L2	US	Suburban	Collision	Basic	TG87248	High School ...	2011-02-25
2011	January	10	Personal Auto	Personal L2	US	Urban	Collision	Basic	YQ79307	Bachelor	2011-01-10
2011	February	29	Personal Auto	Personal L2	US	Suburban	Hail	Extended	KZ80083	High School ...	2011-02-29
2011	January	5	Personal Auto	Personal L1	US	Suburban	Scratch/Dent	Premium	TS76549	High School ...	2011-01-05
2011	February	25	Corporate Auto	Corporate L3	US	Suburban	Scratch/Dent	Basic	GK84389	Master	2011-02-25
2011	February	21	Corporate Auto	Corporate L2	US	Suburban	Collision	Premium	WC26700	Bachelor	2011-02-21
2011	February	14	Personal Auto	Personal L3	US	Suburban	Scratch/Dent	Extended	JRC2682	College	2011-02-14
2011	February	12	Corporate Auto	Corporate L3	US	Rural	Scratch/Dent	Basic	GD17769	High School ...	2011-02-12
2011	January	5	Corporate Auto	Corporate L3	US	Urban	Hail	Basic	V639404	Master	2011-01-05
2011	February	26	Corporate Auto	Corporate L3	US	Rural	Scratch/Dent	Extended	ZF41880	College	2011-02-26
2011	February	8	Corporate Auto	Corporate L1	US	Suburban	Collision	Basic	XK45057	High School ...	2011-02-08
2011	February	2	Personal Auto	Personal L2	US	Suburban	Collision	Basic	ZM50200	Bachelor	2011-02-02
2011	January	16	Personal Auto	Personal L3	US	Urban	Collision	Basic	U093578	Bachelor	2011-01-16
2011	January	27	Personal Auto	Personal L3	US	Rural	Scratch/Dent	Extended	WY65854	Bachelor	2011-01-27
2011	February	25	Personal Auto	Personal L1	US	Suburban	Other	Extended	E597923	Bachelor	2011-02-25

Evo kako izgledaju podaci i koje opcije postoje kako bi se mijenjali podaci i njihova svojstva (prema tome se odlučuje što koristiti za predikciju, mijenjanje formata podataka i slično)

zama, ali ih želi sam raditi jer nema vremena ili novca za analitičare. Ne mora znati "programirati" i "kodirati" - sve što treba znati jest postavljati dobra pitanja. Watson Analytics ima sučelje koje novim korisnicima (pogotovo onima koji ne dolaze s područja analitike) pomaže u snalaženju i vodi cijeli postupak izrade analiza i vizualizacija. Zapravo, jedini dio gdje je potrebna pomoć internog IT-a je prilikom povezivanja Watsona s određenim izvorima podataka kao što su Cognos server ili različite baze podataka. Nakon toga, korisnik ne bi trebao tražiti nikakvu pomoć jer je dalje sve iznimno jednostavno. Korisnik sam može učitati podatke, formatirati nazive kolona ili depersonalizirati podatke u skladu s (GDPR) pravilima privatnosti, odmah tijekom formiranja novog seta podataka ili naknadno, ako je potrebna određena promjena nad setom podataka s kojim se radi.

KAKO TO RADI

Jednostavnost procesa oblikovanja i pripreme podataka u Watson Analyticsu ono je što predstavlja veliku razliku u odnosu na ostale alate gdje priprema podataka za poslovnu analitiku oduzima više vremena nego i jedan drugi proces. U Watsonu, nakon nekoliko koraka koji su navedeni, sve je spremno za analizu.

Korisnik otvara "Discovery" tab na portalu, i tu vidi sve setove podataka koje ima na raspolaganju te počinje analize ili klikom na set podataka, ili postavljanjem upita u prostor za pitanja.

Sama pitanja ne moraju biti apsolutno semantički točna - alat sam pregledava upisane pojmove te prema njima traži "odgovore" koji zadovoljavaju navedene pojmove. Neovisno o tome upiše li se, primjerice, "What is the amount of sales in year 2017 by region and product type" ili "Sales amount 2017 region product type", dobivaju se najčešće isti predlošci za početak analize, pa sama logika u pitanjima nije odlučujuća za prepoznavanje prirodnog govora alata. Nakon što smo dobili predložene odgovore te pokrenuli analize, na desnoj strani je otvoren "Discovery" prostor gdje Watson Analytics predlaže nova pitanja koja su povezana s početnim pitanjem, ili pitanja koja nude dublju analizu, a vežu se za jedan ili više atributa prema kojima je početna analiza rađena. To otvara mogućnost brzog prebacivanja s jedne na drugu analizu i otkrivanja novih informacija koje dotad korisniku nisu bile u mislima.

SAM SVOJ ANALITIČAR

I na kraju, dolazimo do vizualizacija koje su sve popularnije u svijetu analitike -

pogotovo novim poslovnim korisnicima, koji se žele baciti u analitičke vode. Izrada vizualizacija slična je bilo kojem alatu za prezentacije te se predlošci i boje vrlo lako izmjenjuju kako bi se našla optimalna vizualizacija za korisnika. Filtriranje samih analiza na *dashboardima* podijeljeno je na sekcije (cijeli *dashboard* ili određena vizualizacija) pa nije potrebna izrada filtra kao u ostalim analitičkim alatima, nego samo označavanje atributa po kojem se želi filtrirati *dashboard*. Sve navedeno predstavlja proizvod kojim se mogu ispuniti želje poslovnih korisnika koji su zainteresirani za samostalnu analizu, a ne žele čekati na svoje analitičare da sve izvrše. Jednostavnost i lijepo oblikovano sučelje napravljeni su tako kako bi novim korisnicima olakšali početak rada, a ne ih od njega odbili. Doduše, Watson Analytics nije ni zamišljen niti treba biti zamjena pravim alatima za analitiku - on je točno ono kako je i predstavljen - samoposlužni analitički alat za svakog poslovnog korisnika, i to treba dobro zapamtiti prije nego što se na njemu počnu raditi bilo kakvi ogromni projekti.